2023 IFRS Sürdürülebilirlik Sempozyumunun Ardından

Dr. Erkin ERİMEZ
ARGE Danışmanlık Yönetici Ortağı
Argüden Yönetişim Akademisi Akademik Kurul Üyesi

2023 IFRS Sürdürülebilirlik Sempozyumu 17 Şubat tarihinde Kanada'nın Montreal kentinde 45 ülkeden 1000'den fazla kişinin hem fiziki hem de sanal ortam üzerinden katılımı ile gerçekleştirildi. Katılımcılar iş dünyası, yatırımcı, politika yapıcı, düzenleyici kuruluşlar, standart belirleyiciler ve diğer paydaşlar gibi geniş bir yelpazeyi temsil ediyordu. Toplantıda hem Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları ve Entegre Raporlamanın rolü üzerine değerlendirmeler yapıldı.

Konferansın açılış konuşmaları sırasında Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) Başkanı Emmanuel Faber S1 ve S2 ile ilgili 1400'den fazla görüş aldıklarını, tamamını inceleyerek değerlendirdiklerini ve tüm önemli konuların tartışılarak karar bağlandığını söyledi. Tüm bu çalışma sürecini Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve IOSCO ile çok yakın bir etkileşim içinde yürüttüklerini ifade etti. Dünyanın, politikaların, sivil toplumun ve toplumların hızla değiştiğini bu yüzden muhasebe bakış açısının artık eski bakış açısı ile devam edemeyeceğini söyledi. Standartların Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilerek oylanacağını ve 2023 yılının 2. Çeyreğinin sonunsa yayınlanacağını söyledi. Standartlar 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren geçerli olacaklar.

Faber; bugüne kadar iş modellerinin verimlilik üzerine oluşturulduğunu ancak dayanıklılık konusunun çok dikkate alınmadığından bahsetti. Ancak yaşanan krizlerin dayanıklılık konusunun öneminin anlaşılmasını sağladığını söyledi. Şirketler ile ilgili risk ve fırsatların önemli bir kısmının değer zincirinde yer aldığını ve kurumların toplumlardan ayrı değerlendirilemeyeceğini belirtti. Yatırımcıların, finansal kaynak sağlayıcıların ve paydaşların sadece şirketler ile ilgili değil değer zincirlerine yönelik bilgi beklediklerini belirtti. Üzerinde çalışılan raporlama standartlarının bu bilgiyi sağlayacağını ve yatırımcıların veri temelli, bilgili bir şekilde karar almalarına yardımcı olacağını ifade etti.

Örnek olarak iklim değişikliğinin insanlık için çok önemli bir kriz olduğunu ancak bu konunun şirketlerin rekabetçiliği üzerinde önemli etkiler yaratacağını ve bir kısım şirketin rekabet avantajı elde ederken diğer bir grup şirketin rekabetçiliklerinin azalabileceğini belirtti. Bu durumda şirketlerin farkındalıklarının artacağını ve şirketlerin dayanıklılıklarını artırmak için aksiyon alma ve yatırım yapma gibi konulara yöneleceklerini söyledi. Bu durumun hem şirketler, hem paydaşlar, hem toplum hem de yatırımcı ve finansman sağlayanlar açısından önemli olduğunu ve bunda etkin raporlamanın önemli etki yaratacağını ifade etti.

Faber son olarak Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu görevinin standartların yayınlanması ile bitmediğini esas çalışmanın bundan sonra başlayacağını söyledi. Bu çalışmanı bu dilin anlaşılması, yayılması, uygulanması, uyarlanması, kapasite geliştirilmesi ve yaygınlaşması olduğunu belirtti. Söz konusu çalışmanın paydaşlarla birlikte yürütülerek gerçekleştirileceğini ifade etti.

IOSCO Genel Sekreteri Martin Moloney, katıldığı panelde ISSB standartlarını daha önce Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını değerlendirdikleri bakış açısı ile değerlendireceklerini ifade etti. IOSCO açısından sadece karar açısından faydalı bir bilgi sunulmasının göz önünde olmayacağını aynı zamanda bu bilgilerin şirket değerinin doğru hesaplanmasını sağlayacak nitelikte olmalarının da önemli olduğunu belirtti. Aynen finansal raporlama standartlarında

olduğu gibi bu yaklaşımların kullanılarak farklı ülkelerdeki şirketlerin bilgilerinin ve değerlemelerini karşılaştırılabilir olmalarının önemli olduğunu söyledi.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) Başkanı Andreas Barckow, Entegre Raporlamanın finansal veriler ile finansal olmayan veriler arasındaki bağlantıyı değerlendirdiğini bu şekilde kurumların kısa, orta ve uzun vadede nasıl değer yarattıklarını ve nasıl etkiler yaptıklarını anlatmalarına imkân sağladığını söyledi. Sadece finansallara bakmanın hikâyenin bir kısmı için açıklayıcı olduğunu belirtti. Entegre Raporlama çerçevesinin Uluslararası Muhasebe Standartları ile Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları arasındaki bağlantını kurulmasını sağlayan bir araç olduğunu ifade etti. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu olarak yönetim açıklamalarına yönelik yaptıkları çalışmada aldıkları geri bildirimlerin bu bölümün entegre raporlama çerçevesi ile uyumlu olabileceğine yönünde olduğunu ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ve Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulunun bu konuyu birlikte değerlendireceğini söyledi.

Barckow, Raporlama Vakfı ile Uluslararası Finansal Raporlama Kurulu birleşmesinin en önemli kazanımlarından birinin Entegre Düşünce bakış açısı olduğunu söyledi. Bu şekilde şirket yönetimlerinin nasıl düşünmesi gerektiğine yönelik bütünsel bir bakış açısının nasıl olması gerektiğine yönelik bir yaklaşımın netleştirildiğini belirtti. Raporlamanın önemli olduğunu ancak arakasındaki düşünce yapısının çok daha kritik olduğunu ifade etti.

Konferansın ardından Uluslararası Finansal Raporlama Kurulu tarafından yapılan açıklamada bu konferansın sonucunda ortaya çıkan kilit mesajlar aşağıdaki şekilde özetleniyor.

- **SASB standartları S1[1] ve S2[2] standartlarının hayata geçirilmesi ve uygulanması açısından önemli bir araçlardır.** Özellikle Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartlarının sektör bazında net indikatörler sunmadığı durumlarda bu standartların yol gösterici olacağı belirtilmektedir. SASB standartların en az 4 yıl daha (daha da uzun süre) geçerliliklerini koruyacağı ifade edilmektedir.
- **Küresel bazda karşılaştırılabilirlik en önemli başlık olarak duruyor**. BM İklim Aksiyonları Özel Elçisi Mark Carney konferans açılışında yaptığı konuşmada; Özellikle Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartlarının uluslararası sermayenin nasıl dağılacağı konusuna etki edeceğini çünkü bu standartların ülkeler arasında güvenilir, tutarlı ve karşılaştırılabilir bir temel oluşturacağını ifade etti. Ülkelerin bu standartları uygulamamalarının uzun vadede riskli olacağını söyledi.
- **Ülkeler Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartlarını uygulamaya almayı değerlendiriyor**. Küresel bazda bir sonuca ulaşmak için bu standartların ülke düzenleyicileri tarafından benimsenmesi önem taşıyor. Bu standartlar bir rehber niteliği taşıyor. IOSCO Genel Sekreteri Martin Moloney bazı ülkelerin bu standartları diğerlerine göre daha hızlı hayata geçirebileceklerini söyledi. Bu sürecin öncü ülkelerce profesyonelce ve başarılı bir şekilde yürütülmesinin önemli olduğunu ifade etti. Başarılı uygulamaların diğer ülkeleri de bu standartları hayata geçirmek konusunda yönlendireceğini ve bu ilk adım sonrasında uygulayıcıların sayısının hızla aratacağına inandığını belirtti.
- **Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartlarının yaygınlaşması için kapasite inşası önem taşıyor**. Konferans surecinde şirketler bu standartlarının uygulanması ve yaygınlaştırılması konularında kapasite geliştirmenin etkili olacağını ifade ettiler. Bu tartışmaların sonucunda Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu bir uygulama rehberi geliştirmeye karar verdi.

[1] Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu tarafından yayınlanacak olan *sürdürülebilirlik* konusunda yapılacak genel açıklamaların nasıl yapılacağını açıklayan standarttır.

[2] Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu tarafından yayınlanacak olan *iklim değişikliğine* yönelik şirketlerin yapacakları açıklamaların nasıl yapılacağını açıklayan standarttır.

- **Entegre Raporlamanın gelişimine yönelik çalışmalar devam edecek**. Bu konuda yukarıda bahsettiğimiz gibi Entegre Raporlama ile Uluslararası Muhasebe Standartlarının öngördüğü yönetim açıklamaları çalışmalarının uyumlandırılmasına yönelik çalışmalar yapılması konusunda çalışma yapılıyor

ARGE Danışmanlık ve Argüden Yönetişim Akademisi Sempozyumda yönetim kurulu seviyesinde temsil edildi ve iki politika notu sunarak katkıda bulundu. Politika notlarımız "Not ESG, But G(EES): Responsible Boards for a Sustainable Future" ve "Kamu Sektörü için Entegre Raporlama" başlıklarını taşıyordu. Her iki politika notu da katılımcılar tarafından yenilikçi olarak değerlendirildi. Ayrıca, katılımcılarla her sene küresel sürdürülebilirlik liderlerini incelediğimiz Sürdürülebilirlik Yönetişim Karnesi raporumuzun 2022 yılı sonuçlarını özet olarak paylaştık.

Sempozyum bu konuda çalışmalara katılanların ve katkı sunanların ilerlemeler konusunda bilgilendirilmesi ve gelecek dönemde nelerin olacağına yönelik bilgi sunması açısından faydalı oldu. Biz bu alanda yapılan çalışmalar kurum olarak katkı yapmayı sürdüreceğiz.